

Таким чином, особливої уваги потребує питання гендерної освіти молоді. На даний час соціальна ситуація в Україні така, що не кожен має досвід позитивних моделей взаємовідносин в родині. Перспективою подальших досліджень є пошук оптимальних шляхів вирішення даної проблеми через введення спеціальних навчальних курсів для підвищення якості гендерного виховання та налагодження позитивної комунікації в сім'ї, вміння долати агресію та управляти конфліктами, а також в розробці та підборі відповідних засобів профілактики та корекції віктимної поведінки у жінок.

Список бібліографічних посилань

1. Добробут і безпека жінок , звіт ОБСЄ. Organization for Security and Cooperation in Europe, 2019. URL:https://www.osce.org/files/f/documents/0/8/440318_0.pdf (дата звернення: 15.11.2020).
2. Забелина Т.А. Женщина и насилие. Москва : ЭКСМО-Пресс, 2001. 105 с.
3. Запобігання насильству в сім'ї у діяльності фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Бондаровська В. М., Журавель Т.В., Пилипас Ю. В. Київ: ТОВ «Видавничий дім «КАЛИТА», 2014. 282 с .
4. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. *Голос України*.2018.06 січ.(№4) . С.7-13.
5. Савчук О.М. Наслідки подружнього насильства: індивідуально- психологічна перспектива. *Наукові записки*. Т. 20: Спеціальний випуск, 2002. С.385-387.

Науковий керівник: Жданова Ірина Вячеславівна, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент.

***

Голуб Ельвіра Сергіївна,
студентка 2-го курсу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОГЛЯДИ ПСИХОАНАЛІТИКІВ ХХ СТ. НА СТРУКТУРНУ МОДЕЛЬ ПСИХІКИ

У тезах аналізуються погляди психоаналітиків на структурну концепцію психіки, запропоновану З. Фрейдом, яка складається з трьох інстанцій – Его, Воно, Супер-Его. Структурування психіки на свідоме та несвідоме є головною підвалиною психоаналізу З. Фрейда і надає можливості не тільки зрозуміти

процеси нормального психічного життя людини, але й торкнутися сфери певних відхилень від норми.

У 20-ті роки З. Фрейдом були закладені основи его-психології – однієї з гілок психоаналізу, що розвивалася далі послідовниками З. Фрейда – його донькою А. Фрейд, Х. Хартманном та іншими. Важливим внеском в розвиток его-психології стала поява в 1936 році роботи А. Фрейд «Его і механізми захисту», а в 1939 – книги Х. Хартманна «Его-психологія і проблеми адаптації». З точки зору А. Фрейд, захисні механізми визначають тип особистості індивіда, його характер і способи захисту від тривоги, що виникає внаслідок психічних конфліктів. Хартманн зазначив, що біологічне оснащення людини не залежить від потягів і служить адаптації.

У 30-і роки ХХ століття на зміну домінування старої теорії лібідо і потягів, а також нової Его-психології приходить розуміння важливості об'єктних відносин, яке було пов'язане з кардинальним переглядом природи людини. Важливим кроком на шляху до створення розвиненої теорії об'єктних відносин стала теорія М. Кляйн. Робота М. Кляйн знаменувала перехід від класичного до сучасного психодинамічного дослідження особистості [1, с.105-106].

Помітний внесок у подальшу розробку теорії об'єктних відносин внесли британські теоретики об'єктних відносин: М. Балінт, Д.В. Віннікотт, Р. Фейрберн та ін. Теорія об'єктних відносин отримала подальший розвиток в працях Р. Фейрберн і Д.В. Виннікотта. Важливим просуванням в розвитку теорії об'єктних відносин стало проведене англійським психоаналітиком Д. Боулбі дослідження поведінки прихильності у немовляти. У ньому Д.Боулбі піддав критиці фрейдівську теорію вторинного потягу немовляти до матері на основі харчового підкріплення.

В кінцевому рахунку сталася інтеграція двох провідних шкіл сучасного психоаналізу – Его-психології та теорії об'єктних відносин, але також і інших напрямів сучасного і класичного психоаналізу. Типовим прикладом цього

служить створення провідним фінським теоретиком психоаналізу В.Техке власної теорії, в якій інтегруються основні теоретичні основи сучасного і класичного психоаналізу: аналіз Ід Фрейда; Его-психологія; теорія об'єктних відносин; теорія розвитку; вчення М. Кляйн; психологія власного Я [2, с.232].

У 50-і роки ХХ століття виникає психосоматична медицина – напрямок сучасної медицини, який ґрунтується на визнанні особливої ролі психічних чинників у зародженні, перебігу та наслідках соматичних захворювань.

У 60-і роки ХХ століття французький філософ Поль Рікер став розглядати психоаналіз як герменевтичну дисципліну. На думку Рікера, психоаналіз не є наукою, що вивчає поведінку, так як в психоаналізі немає «фактів» в тому сенсі, як їх трактують експериментальні науки, а є лише інтерпретація «історії». З цього випливає, що метод психоаналізу набагато ближче до методу історичних наук, ніж наук про природу. Слідом за Рікер багато психоаналітиків прийшли до думки про те, що психоаналітичний метод є однією з форм герменевтики [1, с.198].

Згідно Кохуту, угорсько-американському психоаналітику, президенту Американської психоаналітичної асоціації, засновнику Я-психології в сучасному психоаналізі, автору книг: «Аналіз Я» (1971), «Відновлення Я» (1977) і ін., психічне виживання індивіда вимагає наявності сприйнятливих, емпатичних Я-об'єктів. Згідно Я-психології Кохута, «Я» складається з двох основних складових – ядерних амбіцій і напрямних ідеалів, – що впливають з трансформацій і інтерналізації в процесі розвитку, і між цими двома полюсами здійснюється постійний струм психологічної активності («дуга напруги») – джерело мотивації основних життєвих прагнень особистості.

Творці інтерсуб'єктивного підходу – Роберт Д. Столорю, Б. Брандшафт, Дж. Атвуд – намагаються знайти нову мову для психоаналізу, піддаючи критичного переосмислення основні психоаналітичні концепції. Психоаналіз, вважають вони, це наука про інтерсуб'єктивності, фокусом якої є взаємодія спостерігача і об'єкта спостереження, а єдиною реальністю, релевантною та

доступної для психоаналітичного дослідження (тобто емпатії і інтроспекції), є суб'єктивна реальність пацієнта, суб'єктивна реальність аналітика, а також психологічне поле, створюване в результаті їх взаємодії [3, с.100].

Говорячи про сучасний психоаналіз, цілком виправдано вести мову про конвергенції між різними його школами. Це відбувалося, зокрема, тому, що сучасний психоаналітичний клінічний досвід багато в чому фокусується на екзистенціальних проблемах. В цілому можна сказати, що в сучасному психоаналізі спостерігається стійка тенденція до об'єднання психоаналітичних концепцій з різними ідеями феноменології, екзистенціалізму, герменевтики.

Список бібліографічних посилань

1. Блюм Г. Психоаналитические теории личности. М.: КСП, 1996. 243с.
2. Джонс Э. Жизнь и творения Зигмунда Фрейда. Москва: «Гуманитарий», 1997. 446 с.
3. Старовойтов В.В. современный психоанализ: интеграция субъект-объектного и субъект-субъектного подходов. Москва: РАН, 2004. 118 с.

Науковий керівник: Маннапова Катерина Робертівна, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук.

***

Гончарова Яна Ігорівна,
аспірантка 1-го курсу
Харківського національного університету внутрішніх справ

СПЕЦИФІКА ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ У ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Особливістю в роботі поліцейських є професійний стрес – емоційний стан людини, який викликається несподіваною та напруженою ситуацією у трудовому колективі, конфліктними взаємовідносинами, інтелектуальним і емоційним перенавантаженням [1].

Відомо, що стрес – це психічна напруга індивіда у гострій, небезпечній ситуації, що викликає шоківий стан, а потім стан резистентності – максимальної мобілізації зусиль для виходу з цієї ситуації. Дослідники